

אמרו לי לבוא, אז באתי

בעז ובהרבה מאוד ענווה: סיפור חייו ומותו של גיבור ישראל מח"ש הנח"ל אל"ם יהונתן שטיינברג הי"ד במלאת שנה לנפילתו

בעז דרומי

מח"ש הנח"ל אלוף-משנה יהונתן אהרון שטיינברג הי"ד היה חלל צה"ל הראשון ששמו התפרסם ב-7 באוקטובר. ביום חמישי תיערך האזכרה לרגל יום השנה הראשון לנפילתו, ובימים אלו עולה קמפיין לבניית 'משכן יהונתן' בשומריה, מקום מגוריו. בן 42 בנפול, נשוי ואב לשישה, הספיק יהונתן למלא בזמן קצר תפקידים בכירים בצבא, ובהם מפקד גדוד 931, קצין אג"ם של עוצבת הפלדה, מפקד חטיבת בנימין, מפקד המרכז לאימונים טקטיים, ותפקידו האחרון: מפקד חטיבת הנח"ל.

יהונתן נולד בירושלים וגדל בנבצת זאב. "יוני היה נער ג'נג'י חמוד, חייכן מאוד וחברותי", אומר אביו דני שטיינברג, מרצה ומדריך תיירות לנכים בארץ ובעולם. "הוא יום את הקמת נוער מר"א והיה ממיסדי סניף בני עקיבא בנבצת זאב. אחרי היסטורי למד בישיבת חורב בירושלים, ובתום שנות התיכון עבר ללמוד בישיבת מעלה אליהו בתל אביב, והצליח בלימודיו".

כעבור שנתיים החליט להתגייס. "כשאמר זאת לראש הישיבה", מספר אביו, "אמר לו הרב גנץ: חכה עם הגיוס, הרי טוב לך בישיבה. אך הוא השיב שהוא מרגיש מספיק חזק ושהגיע הזמן להתגייס. הוא התגייס לחטיבת הנח"ל דרך ישיבת ההסדר ומת גן. הוא לא ראה בניווס לצבא התחלה של קריירה צבאית", הוא מדיגיש. "התוכנית שלו הייתה לשרת בצבא ולחזור מייד לישיבה".

דני שטיינברג: "בשסיים קורס מ"כים שלחו אותי לקורס קצינים, והוא סיים בהצטיינות, ושוב הביע רצון לחזור לישיבה, אך הצבא לחץ עליו להמשיך"

אלא שמפקדיו של יהונתן חשבו אחרת ושלחו אותו לקורס מפקדי כיתות. "הוא תכנן לסיים קורס מ"כים ולחזור לישיבה", מספר אביו, "אך בשסיים קורס מ"כים שלחו אותו לקורס קצינים, והוא סיים בהצטיינות, ושוב הביע רצון לחזור לישיבה, אך הצבא לחץ עליו להמשיך. בכל תפקיד שהציעו לו התייעץ עם רבותיו".

יהונתן הלך והתקדם בסולם הדרגות הצה"לי בלי לאבד את הצניעות והענווה הטבעיות בו. "היו מקרים שהוא משמש סיכין את חייו", אומר אביו, שרק אחרי שמניין עזרת למד להכיר לעומק את איש הצבא שהיה בנו, "אך הוא מעולם לא דבר על כך. כששמענו איוז שמעויה היינו מתקשרים לאשתו, והיא הייתה אומרת לנו: כן, זה נכון. אחרי כמה פעמים הוא אמר לה שאם היא רוצה שהוא ימשיך לספר לה מה הוא עושה, בבקשה שלא תספר זאת. הוא לא היה מעוניין בזה".

"באחד הימים", מזכיר אביו סיפור גבורה קטן, אחד מני רבים, "היו הפגנות אלימות מאוד בכיכר איו"ש ברמאללה, וכוח של חיילים נתקע שם. יוני נסע לשם בעצמו וחילץ את כולם בקור רוח. במקרה אחר צלפים ערבים ירו על החפ"ק שלו, וכדורים עפו לו בין הרגליים ופגעו בקשר שלו. אנוחו לא ידעו על כך דבר עד שמשישהו שאל אותו בטבעיות: נו, הלאתם לבקרת את הקשר של יוני? כך נודע לנו בעקיפין על האירוע, ובאמת הלכנו לבקרת את אותו קשר בשערי צדק.

"באירוע אחר כדור עבר במרווח האוויר שבין הקסדה לרקת שלו, ובנס הוא לא נפגע. מכיוון שלא שיתף, אנוחו יודעים מעט מאוד על קרבות הגבורה שלו בצבא, אבל שמענו מכל הכיוונים שהוא היה מקצוען וחושב מחוץ לקופסה. הוא ראה בצבא שליחות למען עם ישראל והודיר תמיד בפקודים שלו, בכל תפקיד מי שאומר לך שהוא נוסע למח"ש הנח"ל, אתה נתון לו

ביתיים הגיע אחד ממפקדי אוגדת הדרום, והמתבלים פתחו באש גם עליו. "הרגעים האלו מתועדים במצלמת הרוב שלו", אומר דני שטיינברג. "למזלו הוא הצליח לסגת שני קילומטר, אך הרוב ספג כדורים ולא היה יכול להמשיך. הוא עצר בצד הכביש והרים רחפן לאוויר כדי לקבל תמונת מצב. בסרטון שהגיע לידנו רואים את המתבלים עולים על הרכב המשפחתי של יוני ומנסים לחזור בכיוון הנגדי לאופקים, אבל אחרי שלושים מטר הרוב נעצר, והמתבלים יוצאים ממנו וברחים ברגל. כנראה חשבו שכל הצבא הישראלי בדרך והעדיפו להימלט. ברוך ה' שהם לא חטפו את הגופות, מפני שלא יכלו לשאת אותן ברגל, והסתפקו בכלי הנשק ובטלפונים הצבאיים".

מעשה הגבורה של שטיינברג וצור היה חבל הצלה לעיר אופקים. "הצבא אמר לנו שבוכות המעשה שלהם לא עברו עוד מתבלים בנתיב הזה. אומנם באו מכוונים אחרים, אבל מהכיוון הזה לא".

"את הידיעה על מותו", נאחו אביו, "קיבלנו בין מנחה לערבית של שמחת תורה, וזכינו לקבור אותו כבר ביום ראשון בהלוויה מכובדת מאוד. זה לא היה מובן מאליו, כי שאר הלוויות התעכבו והתנהלו בסדר נע מהיר בשל ריבוי הגופות".

נועד לגדולות

כידוע, כדי לטפס בסולם הדרגות צה"ל יש צורך לדעת גם להפעיל מרפקים, אבל אל"ם שטיינברג מעולם לא דחה את עצמו לתפקיד, אלא התפקיד כמו נדחה אליו. "כשהיה קצין אג"ם של חטיבת הנח"ל", מספר אביו, "קרא לו יום אחד האוגדנר ואמר לו: אני מבקש שתיסיע לקריה ותתראיין אצל האלוף גיא צור לתפקיד ראש לשכת מפקד זרועות היבשה. יוני התנגד: מה מתאים אני? אך הוא אמר לו: סע, הוא נסע. "סיפר לנו גיא צור, אז מפקד מז"י: כשהגיע תורו להתראיין שאלתי אותו: למה אתה רוצה את התפקיד הזה? הוא ענה: אני לא אמרתי שאני רוצה בן, אמרו לי לבוא, אז באתי. אמרתי לו: זו לא תשובה. צא החוצה, סגור את הדלת, ותחשוב כמה דקות, ואז נמשיך בשיחה. אחרי כמה דקות הוא חזר ואמר: תראה, אני לא ביקשתי את התפקיד הזה, אבל אם אתם חושבים שאני ראוי לו, הנני".

"אחרי כמה שבועות הוא קיבל טלפון מהמוכריה של צור לבוא לקבל את התפקיד. אני חושב שאת טועה, אמר לו יוני. היו בראיונות שני חברים דתיים, אני ועוד אחד מבנעתי, ואני חושב שאת מתכוונת אליו כי יש לו יותר ניסיון קרבי ממני. והיא אומרת לו: לא, לא, לא, אתה נבחרת.

"כזה היה יוני. הוא לא רץ לתפקיד, אבל משנבחר עשה אותו בצורה הטובה ביותר. כשהיה מגיע לסופרמרקט היה מסיר את הכומתה ומכניס אותה לכיס כדי שלא יהיו שם חפצים. כל כך צנוע, כל כך עניו. נעם תיבון אמר לנו שעוד בתחילת דרכו בצבא הם שמו עליו עין וראו בו אחד שנועד לגדולות".

מצוינות שהיא דרך חיים

הנאומים שנשא יהונתן לפני תפקידו או בגמר תפקידו עטלו תמיד באמונה וביהדות. "ציפינו לנאומים שלו", אומר אביו. "בסוף אחד הקורסים שנחנה בבית הספר למקצועות טקטיים הוא ביאר את המשנה במסכת אבות 'לא עליון המלאכה לגמור ואין אתה בן חורין להימנע ממנה', והראה שהיא עוסקת ממש בחיילים. אלו לא היו חברים דתיים, אך הוא העביר את זה כל כך יפה".

בנאום טקס מצטייני מפקד המרכז לאימונים טקטיים (מא"ט) לקראת ראש השנה התשפ"ג, אמר:

שהיה, עד כמה חשוב שנחשוב על כלל עם ישראל, ולא רק על עצמנו".

הצלה לאופקים

סיפור הגבורה הגדול של יהונתן, שמבטא את ייעודו בצבא, היה ביום נפילתו בשמחת תורה. בשעה שבצה"ל רבים עוד לא ממש הבינו מה קורה, הוא כבר היה בדרך לדרום, ובמסירות נפשו הציל רבים. "בשמחת תורה יוני היה בביתו בשומריה. בערך בשש וחצי בבוקר הוא קיבל טלפון שיש אירוע חירום. מייד העיר את אשתו, עלה על מדים, לקח את הנשק שלו, ובלי להעיר איש מהישיבה - אפילו לא את הנהג האישי שלו - דהר דרומה. ולא כמליצה, לפי האיכוון של הטלפונים הוא נסע במהירות אדירה. תוך כדי נסיעה הקפיץ את כל החטיבה ואמר להם: חברים, תתכוננו למלחמה. בלי ספק הוא חש לאן הרוח נושבת.

"בצומת אורים, לא רחוק מאופקים, הוא ראה על הכביש אר"פ-ג'י ואופנוע נטושים. בדיוק באותו רגע הגיש הבדוו של אוגדת הדרום חבר אליו ברכבו. הם ירדו מהרכבים והתחילו לסרוק את שני צידי הכביש, אך לא מצאו דבר. ייתכן שהאופנוע החליק והמתבל נאלץ להשאיר אותו מאחור. יוני אמר לנשט: אתה נשאר פה וחוסם את הכביש ברכב שלך ולא נתן לשום רכב להמשיך דרומה בציר 241, ואני אמשיך הלאה, ורק מי שאומר לך שהוא נוסע למח"ש הנח"ל, אתה נתון לו

לעבור. "ארבעה-חמישה קילומטרים דרומה משם הוא נתקל במארב של 12 מחבלים, שארבו משני צידי הכביש ופתחו עליו באש. בירי הראשון הוא לא נפגע, אבל הרכב חטף כדורים רבים. הוא יצא מהרכב והשיב מלחמה שגרה עד שנפל בקרב. "אחרי כמה דקות הגיע למקום סגן אלוף יונתן צור, המכונה ברנש, שהוקפץ ביתר החטיבה על ידי יוני. ופה זו השערה, אבל כנראה נכונה: המתבלים ירו בברנש, והוא החליט לנקוט 'תמות נפשי עם פלשתים' ולהתנגש ברכב שלהם כדי לנטרל אותו, ושם נהרג. זו הסיבה, ככל הנראה, שהרכב שלו נמצא חבול מלפנים אף שלא היה שם קיב ביוון או עמוד.

19

דני שטיינברג: "יוני הלך ללמוד בשבי חברו, ולמרות גילו והדרגות שעל כתפיו ישב עם תלמידי שיעור ב"

בנימין. אני רוצה שתדע, אני מעריך אתכם. אני רואה את המטרות שלכם, ומאוד מאוד רוצה לעזור לכם. "מיתור לציון שאני בשוק לגמרי, לא מבין איך אני יושב עם מישורו כל כך גדול בצבא שאשכרה אומר לי שהוא איתנו ורוצה לעזור. והוא ממשיך. בוא נבנה אסטרטגיה ביחד. תשמע, הוא אומר לי. הצלחתם לעשות הרבה מאוד רעש ובלגן. בשביל שאני אוכל לעזור לכם, אני צריך לבקש ממך להוריד הילוך לזמן קצר. שיורגעו הרוחות, ואז אעשה כל מה שאני יכול כדאי להעלות אתכם לנקודת קבע. "אני כששמעתי את זה, הייתי כבר ממש בהזיה. לא האמנתי שאני יושב עם המח"ט ושהוא נותן בי אומן וחשיבות ברמה כל כך גבוהה. אז אמרתי לו, אתה מבטיח? הוא אמר לי - מבטיח. ועשינו כדבריו. הרוחות נרגעו, וכעבור חודש עלינו גרעין של חברים לנקודה חדשה למרגלות עמק שילה, בניבוי מלא של האישי הצדיק והכל כך עניו הזה. והיום יש במקום ארבע

דני שטיינברג: "כזה היה יוני. הוא לא רץ לתפקיד, אבל משנבחר עשה אותו בצורה הטובה ביותר. כשהיה מגיע לסופרמרקט היה מסיר את הכומתה ומכניס אותה לכיס כדי שלא יזהו שהוא מח"ט הנח"ל"

ראשון שהוא אומר לי, הבאתי פק"ל קפה, תעשה קפה. אני מופתע ועושה קפה, ואז אהנו מתחילים לדבר... הוא אומר לי מעין, תשמע, אתה כבר יודע, אני מח"ט...

"המצוינות איננה אירוע חד-פעמי, המצוינות בעיני היא דרך חיים. היא לפעול מתוך ידיעה שאתה לא מושלם, אך עם רצון כל הזמן להשתלם. היא להיות סקרן, יוזם, דעתן, אך באותה המידה גם להיות עניין, קשוב, שמקיים את הכללים. היא לחשוב על הכלל לפני עצמו, לעבוד קשה מאוד בשביל המשימה, ולנקוט דרך של אחריות מרחיבה".

אין נראה הקשר שלו לעולם התורה, לשיבה? "הקשר שלו לתורה היה עמוק", מספר אביו. "שנים הוא היה מגיע לשיעורי תורה, ושמו על קשר עם הרב לבנון, הרב ולנסקי, הרב אדרי ועוד. בפעם הראשונה שהצבא שלח אותו ללימודים לתואר אקדמי, הוא אמר: מה אני אעשה באוניברסיטה? אני רוצה משהו שיישבת, ואין מסלול כזה במל"ג."

"ואז הגינו את הרעיון לפתוח לקצינים דתיים מסלול של תואר בחינוך במכללה בירושלים", מספר אביו, שנרתם לסייע. "המכללה קפצה על המציאה, ואנחנו הצלחנו לשכנע את המל"ג להכיר במסלול הזה. עד היום הוא קיים: הקצינים לומדים יומיים בשבוע לתואר, ובשאר הזמן לומדים בישיבה. יוני הלך ללמוד בשבי חברו, ולמרות גילו והדרגות שעל כתפיו ישב עם תלמידי שיעור ב".

דני שטיינברג: "לפי האיכוך של הטלפונים הוא נסע במהירות אדירה. תוך כדי נסיעה הקפיץ את כל החטיבה"

"סיפר לנו הרב אדרי, שיהונתן היה משתתף קבוע בשיעורים שלו בימי שיש, אך לא שאל שאלות כדי שלא להפריע למהלך השיעור, אולם בסוף השיעור היה ניגש אליו, שוטח את שאלותיו, מקבל תשובות, אומר תורה והולך. כשהרב אדרי בא לנחם בשבעה, אשתו של יוני הראתה לו קלטר עבה של כמה שנים ובו שיכומי שיעורים. בתא הכפפות שלו, ברכב שנפגע, מצאו את הספר של הרב עובד ולנסקי, מרופט ובלוי משימוש".

מח"ט בנימין איך היה הקשר שלו עם ההתיישבות? "שי אלון, ראש מועצת בית אל, סיפר שלא היה להם מח"ט שאהב את ההתיישבות כמו יהונתן. בהקשר הזה, קיבלנו מכתב שהתפרסם ברשתות, ובו בחור ששמו מעין שפיץ מספר על הקשר יוצא הדופן שנוצר בינו, נער גבעות, ובין יוני, מח"ט בנימין".

וכן כתב מעין: "אני בן להורים חקלאים, גדלתי ביישוב עמנה, ולאחר הגיוש עברנו לגור ביישוב אש קודש. קצת אחרי שעברנו לאש קודש, ערבים במימון אירופי התחילו לבנות עיר נופש במיקום מאוד אסטרטגי ממש סמוך ליישוב עדי עד. אני (אז רווק) ועוד כמה משפחות החלטנו בתנובה לעלות ולהקים נקודת התיישבות צמוד לבנייה של העיר הערבית. בערב חג סוכות התחלנו בבנייה של הנקודה, וכבר בחג חגגנו בנקודת התיישבות החדשה".

הקמת המאחז גרמה לתסיסה בקרב הערבים: "כמובן שמהר מאוד זה הרגיו את הערבים, והתחילו להיות הפגנות ומופנות סדר שהיו מכוונות אלינו במטרה להרוס לנו את הנקודה", כתב מעין, וציון שהמשפחות שעלו איתו עזבו, ועל הגבעה נשאר גרעין קטן של רווקים. מה נכנס לתמונה יהונתן, שהיה אז מח"ט בנימין, ולפיכך היה חייב לטפל בבלגן שנוצר.

"יום אחד בחול המועד סוכות אני מקבל טלפון, ומי שהתקשר אליי אומר לי שלום וברכה, זה יהונתן שטיינברג, המח"ט, הייתי שמח לרבר איתך. עכשיו אני בתור ילד בן 19 שהמערכת לא כל כך הסבירה לו פנים בחייו, הייתי בשוק מהשיחה הזאת. אמרתי לו שאשמח להיפגש איתו. הוא אמר לי, טוב, נראה מתי אני אתפגש ונתאם. בלילה של אותו יום הוא מתקשר אליי עוד פעם ואומר לי, מעין, בוא להר קדיה, אני מחכה לך פה. אני חייב להגיד שהייתי מאוד מבובל וגם קצת בחששות. מה, מח"ט מתקשר אליי ורוצה להיפגש איתי? מי כבר אני? אבל החלטתי ללכת לשבת איתו. "אני מגיע עם עוד חבר להר קדיה (שתיים בלילה), ורואה את יהונתן יושב עם על הגדרה. מגיע אליי, דובר

מתחבר

הוראת מחשבת ישראל ותושב"ע

לנשמה, עיון תורני ומיטוב ההוראה
מסלול 'מנהיגות רבני קהילות'
מערכת בהתאמה אישית

שנה אחת! 3 סמסטרים יום בשבוע

משפיע

ניהול וארגון מערכות חינוך

דהות, סגנון ומימוניות:
התבוננות והעמקה מעדשת המנהל
פרקטיקה יישום והשלכה:
הדמיות וסימולציות מכינס המנהל

שנה אחת! 3 סמסטרים יום בשבוע

תואר שני

מובילים במספר
הסטודנטים מבין כלל
המכללות בארץ!

מתמקצע

הוראת מתמטיקה / מדעים

דגשים טכנולוגיים ומדעי המחשב
היכרות עם אמצעי הוראה והמחשה ייחודיים
מקצועיות עם גמישות
(מסלול לימודים ממוקד)

שנה אחת! 3 סמסטרים יום בשבוע

מרגיש

ייעוץ חינוכי

חדש! כולל תעודה בהדרכת הורים טיפולית

תכנית מותאמת לגזוני הציבור הדתי והחרדי
פרקטיקות טיפוליות ויישומיות
ייעוץ בית ספרי/ פרטי/ קהילתי

מסיימים בפסח תשפ"ו

93% מסיימים את התואר השני
מיד בסיום תקופת הלימודים

מסלולים נפרדים
לנשים ולגברים

למידה הברידית
(רוב המפגשים בזום)

לימודים בשנה אחת בלבד!
(3 סמסטרים)

לפרטים על התואר השני: 02-6750715 | rishumsheni@michlal.edu

מכללה ירושלים, רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים